

nismen vormen melkzuur, terwijl de yoghurt-bacillen tevens de kaasstof peptoniseeren. Gistcellen komen in goede yoghurt niet of in geringe hoeveelheden voor.

Of het gewenscht is zelf yoghurt te bereiden, hangt m. i. veel af, van de zorgvuldigheid van den persoon en of men er goed voor ingericht is, daar de eigenlijke yoghurt-bacil bij het kweken bij te lage temperatuur na eenige overentingen verdwijnt.

Overigens is het gebruik van zure gegiste melksoorten niets nieuws en treft men bij alle herdersvolken zure melkspijzen en dranken aan. Het melkzuur werkt hier als conserveeringsmiddel en de zure melk kan langer bewaard worden dan de versche. Het melkzuur schijnt bij vele menschen gunstig op de spijsvertering te werken; zoo is onze karnemelk ook een gezonde drank. METCHNIKOFF heeft vooral de aandacht op de yoghurt en de werking van den yoghurt-bacil in den darm gevestigd en daardoor wordt zij in ons land ook vaak aanbevolen. De kefir werd echter reeds jaren lang door vele menschen in ons land bereid en gedronken. Daar nu beide melkpraeparaten zuur smaken en de consistentie van melkyoghurt en kefir niet verschilt, is er een groote verwarring ontstaan tusschen deze twee, zoowel bij het publiek als bij sommige artsen, waartoe courantenartikeltes, zooals voor eenigen tijd in de *Telegraaf*, van niet deskundigen het hunne nog hebben bijgedragen. Thans wordt door vele menschen verkeerdelijk van een yoghurt-plantje gesproken en meenen zij yoghurt te maken, terwijl dit kefir is. Het verschil zit vooral hierin, dat kefir bij kamertemperatuur en yoghurt bij 40—45° C. wordt bereid, behoudens het verschil in bakteriologische samenstelling.

Rotterdam,
9 October 1913.

J. BOERSMA,
Landbouwkundige.

DE GENEESMIDDELVERZORGING TEN PLATTELANDE.

Men vestigt mijn aandacht op het ingezonden stuk van dr. KOCH te Rucphen, in het nummer van 4 October.

Naar aanleiding hiervan een paar korte opmerkingen: Wat al. 1 betreft: De heer KOCH heeft de bedoelde congresverslagen *niet goed* gelezen. In het bijzijn van mr. CORT VAN DER LINDEN zijn *geen* redevoeringen tegen het „dispenseerrecht” der artsen gehouden. De minister-president heeft alleen in zijn openingsrede tegenover het congres verklaard, dat eenige zaken der agenda ook den wetgever belang moeten inboezemen, en dat o. a. het rapport in zake „de geneesmiddelverzorging ten plattelande” van den heer J. W. DE WAAL te Culemborg 's ministers aandacht had getrokken ¹⁾.

Wat al. 2 betreft, schijnt de heer KOCH de bedoeling en het willen der pharmaceuten mis-te-verstaan. Dit is uitgedrukt in de volgende motie:

„Le congrès émet le vœu, que les législations soient établies sur les principes suivans:

Le pharmacien seul est qualifié pour la dispensation des médicaments,

Il ne peut être fait exception que pour les localités privées de pharmaciens.

Les autorisations accordées en vertu de cette exception, ne pourront être que temporaires, et devront en tout cas être suspendues par le fait de l'établissement d'un pharmacien dans la localité”.

In deze motie is met opzet het woord „localité” gebruikt, en niet het woord: „commune”, terwijl men in het officiële congresverslag nog een verduidelijking van de bedoeling, voor zoover zij twijfel laat, van den heer COLLARD zal kunnen vinden.

1) Het officiële congresrapport, waarin de mededeeling van DE WAAL voorkomt, is bij den congres-secretaris den heer J. J. HOFMAN, den Haag te bestellen. Prijs f 5.—.

Z. i. kan óók het begrip „agglomération” nog door den beugel; echter met dien verstande, dat de afstandskwestie bij den uitvoerder der wet, in het belang eener vlugge geneesmiddelvoorziening, als beoordeelingsfactor heeft mee te tellen.

Wat de apothekers willen, is dus vrij vertaald: de erkenning in de wetgevingen, dat zij de aangewezen arts-enij-voorzieners zijn; en dat anderen (artsen) slechts in geval van *noodzaak* hun functie mogen overnemen.

Deze noodzaak bestaat en zal wel altijd blijven bestaan in plattelandsgemeenten met één arts. Daar is voor een pharmaceut geen bestaansbodem. En dus komt er geen apotheker. Maar in plaatsen met 3, 4 tot 5 dokters, die allen een apotheek houden, behoort het dispenseerrecht der artsen geen levensprivilege van hen te blijven, wanneer een apotheker er zijn kunst en zijn wetenschap wil komen uitoefenen. Overal in het leven moet de klein-bevoegde, de nood-bevoegde, het veld ruimen voor den vol-bevoegde, wanneer deze zich der gemeenschap aanbiedt. Dat is het belang zelf der gemeenschap.

Wanneer de heer KOCH dit niet begrijpt, kan ik hem verder niet helpen. Zijn vraag in al. 3 gesteld is voor mijn begrip zoo krôm, als een reversiebel-gestelde vraag in het *Pharm. Weekbl.* dit waarschijnlijk voor het zijne zou wezen.

Hilversum, 8 October 1913.

R. FEENSTRA,
apotheker.

AANTEEKENINGEN OVER PATIËNTEN.

Een zaak van groot belang is het maken van korte aantekeningen over iederen patiënt. Nu is dit gemakkelijk te beginnen, maar — moeilijk vol te houden. Op het spreekuur, voor zijn bureau zittend, is het vrij eenvoudig, al houden de vele onbeduidende gevallen er de lust om aantekeningen maken met moeite in. Buitenshuis echter wordt de zaak lastiger, waarschijnlijk om verschillende redenen. Hoe het ook zij, herhaaldelijk met moed begonnen, betrap ik mij zelf (en ik hoorde van verscheidene collega's, wien het juist zoo ging) telkens op staking der aantekeningen. Voor een groot deel ligt dit m. i. aan de manier, waarop het aangepakt wordt. Het doel van dit schrijven is dan ook, de collega's, die gelukkiger zijn dan ik en hun aantekeningen hebben volgehouden, te verzoeken, hun manier van opteekenen, de inrichting der ziektegeschiedenisjes, den drukker-uitgever eventueel, enz. mede te deelen in dit *Tijdschrift*. Op mijn dank en naar ik vermoed op dien van velen kunnen zij rekenen.

Velp, 9 October 1913.

DJ. P. TEENSTRA.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Staatsbegrooting voor 1914 (vervolg).

Onder hoofdstuk VI, departement van marine, is voor subsidiën ten behoeve van studenten in de geneeskunde en premieën aan artsen bij opleiding en benoeming tot officier van gezondheid bij de zeemacht f 57400.— uitgetrokken, dat is f 11400.— meer dan voor 1913. Dit houdt verband, behalve met het vermoedelijk in 1914 uit te betalen bedrag aan premieën en collegegelden, met het voornemen om in dat jaar acht studenten en één burgerarts aan te nemen voor opleiding en aanstelling tot officier van gezondheid. Het marinehospitaal te Willemsoord draagt den stempel van ouderdom en vereischt in vele opzichten, vooral uit een hygiënisch oogpunt dringend verbetering. Onderzocht is, welke meer dan gewone voorzieningen dat gebouw zouden